Fərəc FƏRƏCOV

Qeyri-adi hadisə

Hekayə

Mən uzun müddət həmin yuxuya bənzər hadisənin təsiri altında qaldım. Qəlbimdə hey götür-qoy edir, üzüb-düzürdüm: bu nə oyun idi başıma gəldi? Belə də çıxış yolu seçərlər?

Bu hadisəni mənə şəhərdəki Etibar adlı dostum danışıb. Onunla Qalaaltı məhəlləsində təzəcə istifadəyə verilmiş "Qalib çay evi"nin bir səmtində əyləşmişdik. Ətrafımızda ins-cins yoxuydu. Xısın-xısın söhbətləşirdik. Onu da deyim ki, həmin dostumla sözümüz hər zaman axarına düşərdi. Hansı mövzu ortaya çıxırdısa, söz boxçası açılardı dostumun. O, danışmağa pərgar olduğundan qulaq asanlar yorulmazdı. Əksinə, hamı onu dinləməkdən həzz alardı.

Söhbət əsnasında mən əlimdə tutduğum qəzetə göz gəzdirdim. Bir başlıq diqqətimi ovladı. Orada gözün tez aldığı iri şriftlərlə yazılmışdı: "Boşanmaların sayı artır". Başlığı ucadan səsləndirən kimi Etibar sanki yerindən oynadı. Çöhrəsi pozuldu. Nəyisə xatırladı, fikrə daldı. Və sonra dedi: - Başıma gəlmiş bir əhvalat yadıma düşdü. Bir neçə ilin sözüdür. Bu günədək ürəyimin bağlı qapısında bərk-bərk saxlamışam. Sənin kimi can bir şüşə qardaşıma da açmamışam o sirri... Amma indi, adını çəkdiyin başlığı eşidəndə səbir kasam aşıb-daşdı. Özümü saxlaya bilmirəm. İlk dəfə telekanallarda deyiləntəkin eksklüziv olaraq sənə söyləyəcəm.

Marağımı bərk qıdıqladı: - Danış, danış görək, - dedim. - Onsuz da elə şirin danışırsan ki, yalanın da doğruya bənzəyir.

- İncidim səndən, bərk incidim. - Dostum anidən gileyini faş etdi: - Yəni sənə çox yalanlar sırımışam?..

- Yox, Allah eləməsin, yox! Vallah, elə-belə zarafat elədim. Di söylə, qulağımı dörd eləmişəm.

O, bir anlıq nəfəsini dərdi, özünü qısa bir hazırlıq süzgəcindən keçirib söhbətinə başladı:

- Vaxt-vədəni dəqiq bilməsəm də, hardasa 4-5 ilin hadisəsidir. Kəndimizdəki qohumumu görmək qərarına gəlmişdim. Gileygüzarı qulağımı deşirdi. Hey deyirdi ki, gəlmirsən, getmirsən... Belə qohumluq olmaz axı. Mən də umu-küsüyə nöqtə atmaq qəsdilə günlərin birində, necə deyərlər, şeytanın qıçını qırıb şəxsi maşınımda evdən çıxdım. Şəhərin sonuncu tikililərini yenicə arxada buraxmışdım. Bu ara sağ tərəfdə tənha dayanan bir qadın gözümə sataşdı. Təhər-tövründən yol adamına bənzəyirdi. Qolsuz dondaydı. Rəngli oyması dizlərindən xeyli yuxarıda qalmışdı.

- Nə əcəb, tək, gözəl-göyçək bir qadın yolda qalıb? Sürücülər beləmi laqeyd olublar? - deyə ürəyimdən keçirdim... Yəqin özünü təzəcə çatdırıb bura... Belə fikir də ağlıma gəldi. Nəsə, məndə qeyri-iradi maşını saxlamaq və onu dəvət etmək istəyi yarandı. Sadəcə yol gözləməsin deyə. Sürəti bir qədər toxtatdım. Ancaq qorxdum, cəsarətim çatmadı. Birdən işin içində iş olar - dedim. Yanından ötəndə ona sarı döndüm. Baxışlarımız ani toqquşdu. Özümü itirdim. Ayağımı qaza toxundurub sürətə güc vermək istəyəndə ağ, pambıq qolunu havada yellədi və eyni anda - Saxla! Saxla! - Sözlərini aydınca eşitdim. Hündürdən, bir qədər də sərt şəkildə "saxla" deməsi sir-sifətindən zəhrimar tökülən yol polislərini andırdı. Lakin nədənsə qızın sərtliyi baxdıqca gözünü çəkmək istəmədiyin gül çöhrəsinə, ölçülü-biçili vücuduna uyuşmurdu. Bunları sözgəlişi dedim. Maşını bir az da sağa yönəldib əyləci sıxdım. Və gözlədim. O, əlindəki kiçik tutumlu çantanı digər əlinə ötürüb arxa qapını açdı. Xüsusi bir əda ilə əyləşib nəfəsini dərdi. Yəni bir rahatlıq tapmış kimi oldu. Mən özümü itirmiş halətdə arxaya qanrılıb - Hara gedəcəksiniz? - sualını dilimin ucuna gətirəndə gözümə sataşan açıq-saçıq görünüşü dilimi elə bil kilidlədi. Sanki halalca ərinin maşınındaydı. Çaşqın vəziyyətdəydim. Sükut yarandı. Və az sonra kilidlənmiş dilimin tilsimi qırıldı. Astadan, həm də daha artıq bir nəvazişlə sualımı ona çatdıra bildim. Doğrusu, ucadan danışmağa ehtiyat edirdim. "Saxla" sözünü deyən anı gözümün qənşərində dayandı. Çəkinə-çəkinə gözlərinin içinə baxdım. Elə buna bənd imiş kimi:

- Sür! Hara istəyirsən, sür! - Bu amiranə cavab mənim sakitcə verdiyim suala heç də uyğun qarşılıq deyildi. Elə bil sifətimə ildırım zərbəsi dəydi. Necə yəni hara istəyirsən sür?! Bu nə deməkdir?! Kimdi axı bu gözəl, cazibədar məxluq. Bəlkə mənə gizlincə tor qurulub? Vallahi-billahi ömrümdə ilk dəfəydi belə həyəcan keçirirdim. Bu arada onun gülə-gülə dediyi sözlər qulağıma toxundu:

- Qorxma, gedək, ay cavan oğlan, gedək, əsl kişilər qorxaq olmur axı.

Mən bir az da tərəddüd keçirdim. Bunu dərhal tutan sərnişinim ikinci dəfə dilləndi:

- Sür görək, naz vaxtı deyil, gözəl oğlan (mən, əslində, nə gözəldim, nə də cavan), narahatlığa dəyməz. Mən adam yeyən deyiləm. Anladacağam hər şeyi sənə. Peşman qalmayacaqsan bu təsadüfi görüşümüzdən.

Qəlbimdə - Allah, özün xeyrə cala - deyib, maşını işə saldım. Qohumumu görmək də büsbütün huşumdan silindi.

Bir qədər fasilədən sonra cəsarətlənib dilə gəldim:

- Axı hara gedək, ay cavan qız? (o da elə cavan deyildi).

- Əla, dilin açıldı deyəsən. Kompliment deməyi də bacarırsan. Ancaq mən cavan olsam da, qız deyiləm. Ev qadınıyam. O ki qaldı "hara" sualına, bu dəqiqə deyim: - Bir qədər hələ bu geniş asfaltda şütü. Sonra da sağa, sola, daha doğrusu, əlçatmaz, kimsəsiz bir məkana... Orada vacib sözüm olacaq sənə. (İllərin yaxın tanışı kimi "sən" deyə müraciət etdi). Lakin əslində "sən", yaxud "siz" sözləri bu saatlarda heç də önəm kəsb etmirdi. Önəmli o idi ki, ilk dəfə yolumda peyda olan bu anlaşılmaz zənən xələyağının fikri, niyyəti, görəsən, nədir? Düşündüm bəlkə məni arxadan təqib edəcəklər. Belə işverənlər barədə azdan-çoxdan eşitmişdim axı... Qorxu təri məni o ki var basmışdı.

Elə bu zaman sanki atasının avtomaşınında arxayınlıqla əyləşmiş qəhrəmanım özünəməxsus tərzdə məzəmmətə keçdi:

- Ürəyindən keçənləri əlimin içi kimi duyuram, yazıq kişi, mən qadın da olsam, sənə "kişi sözü" verdim. Məndən zərər gəlməz. And içirəm ki, indiyədək heç bir naqis əməlin sahibi olmamışam. Sözsüz ki, sənə də əsla pis olmaram. Sür gedək, Allah yolumuzu açıq eləsin, ay mənim ağciyər dostum.

Bu sözlərin qarşısında, deyəsən, cəsarətləndim bir az... Həm də axı "ölmək ölməkdir, xırıldamaq nə deməkdir" - deyə düşünüb yavaş-yavaş maşının sürətini qaldırdım. Ta qara yoldan sol istiqamətə burulanadək. Və sonra gah asta, gah sürətlə gəlib mənzil başına yetişdik. Bura qədər isə torpaq, bir qədər də çala-çuxur yollarla yoxuş qalxıb ala-tala meşələri, dağ və təpələri arxada buraxmışdıq.

Maşının yerini seçib saxladım. Həyəcan, qorxu və bir qədər də duyğusal hisslər məngənəsində qadının əmrini gözlədim.

- Görürsən də necə cənnət guşədir. Təbiət adama həm ilham, həm də güc-qüvvət verir...

Xanım danışdıqca mən də razılıq ifadəsi olaraq başımı tərpədir, eyni vaxtda "düzdür", "elədir", - deyə səslənirdim.

- Bilirsən, dostum, əslində, təbiət də, təbiətin qucağında yaşamaq mücadiləsi aparan bütün canlılar da biz insanlardan etibarlıdır.

Bu cümləni də o söylədi. Onun sözlərinə cavab kimi mən ucadan dilləndim:

- Düzdür xanım, çox yerində dediniz...

- Səhv etmirəmsə, adın Etibardır?

- Bəli, bəli, Etibardır.

- Mənim də adım Gülyazdır.

- Çox gözəl, qəşəng addır.

- Etibar, mənlə daha "siz" dilində danışma. Görürsən də mən sənə elə "sən" kimi müraciət edirəm. Bilirsən niyə? Axı bu İlahi tanışlıq bizi dost edib. Biz bəlkə də bu məqamda nə qədər yaxın və doğmayıq. Nağıl danışmıram, reallıqdır bu. Bax, nə mən həyat yoldaşımın yanındayam, nə də sən öz xanımının. Elə deyilmi?

- Elədir, Gülyaz xanım, elədir - deyə heç nəyin fərqinə varmadan ağzımdan qaçırdım. Sonra tez "sən" məsələsinə qayıtdım. Dedim: sənə bundan belə "sən" kimi müraciət edəcəyəm. "Sizi" atdım kənara. Ürəyimdə son sözlərimə özümün də gülməyim tutdu.

- Etibar, deyəcəklərimi anlayışla qəbul et. Artıq hədəfimin kulminasiya nöqtəsinə gəlirəm. Yaxşı qulaq ver. Həyat yoldaşım, başqa adla desəm, başıbatmış ərim mənə xəyanət edib. Xəyanət! Mən ağıldan kəm də onu başımın tacı sanırdım. Mən cəhənnəm, o indi dopdoğmaca uşaqlarının üzünə necə baxacaq? Ölüb yerə girməyəcəkmi?! Dəhşətdir, çox dəhşət. Ürəyim partlayır. İçim od tutub yanır. Ona qarşı aqressiv hisslərimi boğmaqda acizəm. Yeganə çıxış yolunu da səninlə bu tanışlıqda görürəm. Yalnız bunda... Bəlkə sən də ərim kimi xəyanətkarsan öz ailənə, ya da ətəyində namaz qılmağa layiq kişilərdənsən. Artıq bunların mənim üçün qara qəpik qədər dəyəri yoxdur. Mən sadəcə xəyanətə xəyanətlə cavab vermək qərarına gəlmişəm. Qərarım qətidir. Düzmü, səhvmi edirəm, bilmirəm. İndi bunlar barədə fikirləşib beynimi xarab etməyə ehtiyac görmürəm. Xəyanətin cavabı xəyanətdir! Əzizim, başa düşdün məni?

- Düşdüm, - deyə könülsüz dilləndim. Özümü büsbütün itirmişdim. Artıq sözə, danışığa yer qalmamışdı...

* * *

Yuxuludummu, ya nağıllar aləminin burulğanındaydımmı, and olsun Allaha, bilmədim nələr oldu, nələr baş verdi. Özümdə deyildim.

Birdən Gülyaz xanımın ötkəm səslə - Gedək! - deməsi diksindirdi məni. Röyamdan ayıldım, özümü silkələdim. Üst-başıma ani nəzər yetirib maşına əyləşdim. O da öz yerini tutdu. Sonra güzgüsünü əlinə alıb üzgözünü sahmana salmağa başladı. Və bəzəkdüzəyini davam edə-edə mənə səsləndi:

- Etibar, axır ki, arzuma yetdim, çox sağ ol! Xəyanətkar ərimdən qisasımı aldım. Pakapak olsaq da, özümü qalib sayıram. İndi arxayın evə dönə bilərəm. Ancaq dostum, unutma ki, hər şey burada bitdi. Elə bir neçə saatlıq dostluğumuz da. Bundan belə nə mən Gülyaz səni tanıyıram, nə də sən Etibar məni tanıyırsan. Nə badə Gülyazı arayıb-axtarasan. Yoxsa...

Mən sözünün ardını gözləmədən astadan, həm də qəribə maraq xətrinə dilləndim:

- Yoxsa... yəni nə ola bilər?

- Çox şey, elə birinci bu ələdüşməz görüşümüzə peşman edərəm səni. Ardını da deyim?

- Xeyr, xeyr, ehtiyac yoxdur...

Daha sual-filan barədə heç düşünmədim. Səssizlik yarandı. Elə bil küsülü ər-arvad kimi yolumuzu başa vurduq.

Xanım maşından düşəndə əl çantasından qatı açılmamış bir əllilik çıxarıb arxa oturacağın üzərinə atdı.

Mən tələsik dilə gəldim:

- Ayıbdı, ayıbdı, götür pulunu. - O isə cavabında:

- Xeyr, bu sənin haqqındır, halal xoşun olsun, - dedi və ani olaraq məni cəlbedici baxışları ilə süzdü, sonra geriyə dönüb iti addımlarla uzaqlaşdı.

Mən uzun müddət həmin yuxuya bənzər hadisənin təsiri altında qaldım. Qəlbimdə hey götür-qoy edir, üzüb-düzürdüm: bu nə oyun idi başıma gəldi? Belə də çıxış yolu seçərlər? Bəs onda ay ağıldan kəm qadın, sən özün uşaqlarının, ərinin üzünə necə baxacaqsan? Vicdanın (əgər varsa) sənin köksünü didib tökməyəcəkmi? Ərinə də deyiləsi sözüm az olmazdı. Yaxasından yapışıb deyərdim: Ay külbaş kişi, gözəllikdə ayı, günəşi utandıran arvadın ola-ola, murdar tamahını niyə cilovlaya bilmirsən? Anlamırsan ki, elədiklərin öz çanağını çatlada bilər? Necə ki çatladı. Yaxşı olmazmı ki, qadınlarımızın səbrini tarıma çəkməyək? Düzdür, bütün qadınlar mənim sərnişinim kimi qisasçı ola bilməz. Olsa da suçun çoxu yenə kişilərin üstündə qalır...

Ay adamlar, mən sizə əxlaqdan, tərbiyədən dərs vermirəm. Sadəcə, söz gəlişi, ürəyimi boşaldıram. Mənə görə kişi qadınını, qadın da kişisini qorumağı bacarmalıdır. Başqa adla desəm, hər kəs Tanrıdan ayrılmış payına yiyilik etməlidir. Özü də can-başla...

Mən özümü qıraqda qoymuram ha. Mən də günah işlədim. Bu, olmaya bilərdi... Amma sizə bir gizlini də açım. Mən ondan imtina edəndə, məni şərləyib tutduracağı ilə hədələdi. Hətta - özümə qəsd edib qanımı üstünə salacağam - dedi. Qorxub abrıma qısıldım. Sonra nə baş verdi, heç özüm də bilmədim.

Mən Allah adamıyam. Halallıqla bir loxma çörəyimi qazanıb külfətimi dolandırıram. Hərdən alabəbat xarici maşınım da dadıma yetir...

Ömrümdə harama əl uzatmamışam. Məndən asılı olmasa da, o olaya görə özümü günahkar sanıram. Xəcalət təri tökürəm. Evdə arvad-uşağın üzünə şəstlə nəzər yetirə bilmirəm. Elə sanıram onlar da hər şeyi bilir. Bəlkə də bilmirlər. Mənə elə gəlir. Kaş heç bilməsinlər. Axı mənə görə ailədən qiymətli heç nə ola bilməz. Boşananlara, ailəsi dağılanlara mənim çox yazığım gəlir. Son sözüm isə budur ki, Allah-Təala özü keçsin günahımdan.

Naxçıvan